

Sponsorizări în 2022: companiile încă au timp să ia decizii pentru a beneficia de modificările mai avantajoase ale legislației

Autori:

- *Camelia Niță, Director, PwC România*
- *Miruna Lungu, Senior Manager, PwC România*
- *Alin Dumitriu, Manager, PwC România*

Preocuparea în creștere a companiilor pentru un viitor sustenabil și pentru îndeplinirea obiectivelor de responsabilitate socială sub umbrela ESG (*Environmental, Social, Governance*) este susținută de instrumente fiscale care pot fi utilizate pentru a aduce contribuții mai mari prin sponsorizarea unor cauze sociale sau de mediu.

Având în vedere că a mai rămas puțin până la finalul anului 2022, este important de reținut că unele companii au încă posibilitatea să redirecționeze pentru sponsorizări, în acest an, maximum 20% din impozitul plătit pentru anul 2021 sau să acorde sponsorizări în mod direct din bugetul anului 2022.

Redirecționare și sponsorizare directă

Față de anii anteriori, acum companiile pot efectua sponsorizări și/sau acte de mecenat și/sau să acorde burse private optând pentru redirecționarea unei părți din impozitul pe profit/pe veniturile microîntreprinderii prin intermediul unei cereri către ANAF, nu numai prin acordare directă către beneficiari ca până acum.

Principalul avantaj în cazul redirecționării impozitului

plătit este că sumele acordate ca sponsorizări nu mai afectează indicatorii financiari (e.g., EBITDA), lucru imposibil în trecut. Astfel, nefiind implicate costuri suplimentare directe, aprobările interne necesare la nivelul companiilor multinaționale ar putea fi obținute mult mai ușor.

Deși dispozițiile Legii nr. 322/2021 nu fac referire în mod expres la anul 2021, există argumente că se poate face redirecționarea și din impozitul pe profit, respectiv impozitul pe veniturile microîntreprinderilor, aferent anului 2021.

Care este limita anuală pentru sponsorizări și ce sume se pot reporta?

Limitele anuale prevăzute de legislația fiscală pentru acordarea de sponsorizări, fie în mod direct, fie prin redirecționare sunt: valoarea minimă dintre: 0,75% la cifra de afaceri sau 20% la impozitul pe profit datorat, respectiv 20% din impozitul pe veniturile microîntreprinderilor datorat.

Redirecționarea impozitului plătit se poate efectua doar în limitele anuale menționate anterior din care se scade valoarea sponsorizărilor din anul curent și cele reportate.

Odată cu introducerea opțiunii de redirecționare a impozitului plătit (prima zi a anului fiscal 2022-2023, calendaristic sau modificat) a fost exclusă posibilitatea reportării sponsorizărilor acordate peste limitele anuale efectuate după data respectivă. Doar sponsorizările acordate până la finalul anului fiscal 2021-2022 și neutilizate se mai pot reporta fără a depăși anul 2028, potrivit reglementărilor în vigoare la data efectuării acelor sponsorizări.

Din perspectivă documentară, încheierea contractelor de sponsorizare în conformitate cu Legea sponsorizării (L32/1994) rămâne obligatorie în aplicarea prevederilor fiscale atât pentru acordarea de sponsorizări prin mecanismul de redirecționare a impozitului plătit în anul anterior, cât și

pentru sponsorizările directe (excepție făcând sponsorizările acordate către UNICEF și alte organizații internaționale specifice). De asemenea, în cazul sponsorizărilor directe, sunt necesare și celelalte documente justificative cum ar fi dovada plății/procese verbale de predare-primire etc.

Ordinul ANAF nr. 1679/2022 stabilește procedura de redirectionare a impozitului (în limitele stabilite de lege) prin formularul D177. Societățile trebuie să depună electronic formularul D177 în termen de 6 luni de la depunerea declarației anuale de impozit pe profit/declarația de impozit pentru trimestrul IV în cazul microîntreprinderilor.

Virarea sumelor de către unitățile de trezorerie se va face în maxim 45 de zile de la data depunerii formularului D177, perioadă în care administrația fiscală analizează condițiile de eligibilitate, cum ar fi dacă beneficiarii sponsorizărilor sunt înregistrați în Registrul entităților/unităților de cult pentru care se acordă deduceri fiscale sau dacă societățile au stins debitele reprezentând impozitul pe profit/impozitul pe venitul microîntreprinderilor.

Prin O.U.G. nr. 168/2022 au fost aduse noi clarificări. Mai exact, în situația în care după depunerea D177, impozitul declarat se rectifică în sensul diminuării, iar companiile au redirectionat o sumă mai mare decât suma care putea fi redirectionată conform legii, vor datora către autorități diferența de impozit redirectionată în plus.

Concluzionând, modificările recente ale legislației creează condiții mai favorabile pentru companii de a efectua sponsorizări, chiar dacă unele prevederi necesită încă clarificări și explicații suplimentare.

Decizia CCR pe contracte de muncă cu timp parțial – nicio surpriză. Ce e de făcut?

Autor: Claudia Sofianu, Partener, liderul departamentului de Impozit pe venit și contribuții sociale, EY România

Curtea Constituțională a României (CCR) s-a pronunțat și a respins, din nou, cu unanimitate de voturi, prin decizie definitivă și general obligatorie, excepția de neconstituționalitate în ceea ce privește prevederea Ordonanței nr. 16/2022 privind „suprataxarea” contractelor de muncă cu timp parțial. Potrivit prevederilor acesteia, contribuțiile de asigurări sociale datorate pentru contractele cu normă de muncă redusă nu pot fi sub nivelul celor aplicate la salariul de bază minim brut pe țară în vigoare în luna pentru care acestea se datorează. Odată cu anunțul deciziei CCR, s-au intensificat dezbaterile pe subiect și pentru că așteptările mediului de afaceri erau, în cea mai mare măsură, pentru o decizie în sensul revenirii la forma anterioară a taxării în cazul acestui tip de contracte (adică proratat în funcție de venitul aferent normei de muncă reduse).

Reamintim însă că o asemenea decizie nu e o noutate. Cum de altfel, am mai scris în trecut, în urmă cu numai doi ani, în 2020, CCR și-a comunicat părerea pe acest subiect, exact în același sens, prin urmare, era de așteptat să-și mențină punctul de vedere. La acel moment, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 46 din 4.02.2020, privind respingerea excepției de neconstituționalitate, ridicată atunci de un sindicat, asupra măsurii „suprataxării” contractelor de muncă part-time a fost argumentată astfel: „În ceea ce privește susținerea potrivit căreia salariații cu timp parțial pot ajunge astfel să contribuie mai mult decât primesc ca plată a muncii lor, Curtea reține faptul că, potrivit Cartei sociale

europene, în vederea exercitării efective a dreptului la muncă, părțile se angajează să recunoască, drept unul dintre principalele obiective și responsabilități, realizarea și menținerea nivelului cel mai ridicat și stabil posibil al locului de muncă în vederea realizării unui loc de muncă cu normă întreagă. Prin urmare, măsura legiuitorului de a impune salariaților cu timp parțial același nivel de contribuții ca celor care muncesc cu normă întreagă apare ca fiind justificată în condițiile în care a încercat înlăturarea situației în care angajații sunt afectați de precaritatea locului lor de muncă și a dorit să încurajeze încheierea de contracte de muncă cu normă întreagă, de natură să contracareze anumite practici defavorabile salariaților de pe piața muncii. Curtea constată că măsura se aplică tuturor persoanelor aflate în aceeași situație juridică, motiv pentru care nu poate reține existența vreunei discriminări”. Rămânem la părerea potrivit căreia, în lipsa altor variante (mai flexibile) de contractare/remunerare a forței de muncă salariate, cea mai bună alternativă pentru angajați este ca angajatorii lor să recurgă la contracte de muncă cu normă întreagă, exact în contextul deciziei CCR, cu reiterarea ideii că aceștia au la îndemână, indiferent de cifra de afaceri, potrivit legislației românești în vigoare, o serie de beneficii pe care le pot acorda angajaților, ca parte din pachetul de remunerare, ca suport și completare a salariului.

Este evident că discuția ar trebui transferată de la salariul de încadrare la întregul pachet de remunerare pe care angajatorii ar putea să îl aibă în vedere. Aceștia au o serie de opțiuni prin care pot oferi beneficii care să facă pachetul de remunerare atractiv, pentru care există reguli de taxare diferite (deductibilitate la calculul impozitului pe profit și/sau neimpozitare la nivelul angajaților). Concret, o mare parte dintre beneficiile extrasalariale acordate în prezent vor rămâne neimpozabile și din ianuarie 2023, dacă ele nu vor depăși, cumulativ, un plafon lunar stabilit la 33% din salariul de bază.

Premisa de la care statul, prin autoritățile sale, a inițiat măsurile prin care este modificată concret această prevedere din Codul fiscal, prin care contractele part-time sunt taxate la fel ca cele full-time din punctul de vedere al contribuțiilor de asigurări sociale, pare a fi strict aceea de a fi majorate veniturile bugetului de stat și de a crește gradul de transparență și conformitate pe dreptul muncii și al salariaților.

Majorarea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată

Autori:

- *Elena Ichimescu, Partner, Duncea, Ștefănescu & Associates*
- *Alexandra Vlad, Associate, Duncea, Ștefănescu & Associates*

În Monitorul Oficial al României nr. 1186 din data de 9 decembrie 2022 au fost publicate următoarele acte normative:

- **Hotărârea Guvernului nr. 1147/2022 pentru stabilirea salariului minim brut pe țară garantat în plată („H.G. nr. 1147/2022”) și**
- **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 168/2022 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative („O.U.G. nr. 168/2022”).**

! Potrivit H.G. nr. 1147/2022, începând cu data de 1 ianuarie

2023, nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată va fi majorat la 3.000 RON/lună, în prezent fiind 2.550 RON. Astfel, tariful orar al unui salariat va fi de 18,145 RON/oră pentru un program complet de lucru de 165,333 ore/lună.

! Potrivit O.U.G. nr. 168/2022, în perioada 1 ianuarie 2023 – 31 decembrie 2028, pentru domeniul construcțiilor, salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată va fi de minimum 4.000 RON/lună, fără a include indemnizațiile, sporurile și alte adaosuri, pentru un program normal de lucru în medie de 165,333 ore/lună.

Tax Alert – Reforme în domeniul TVA la nivelul Uniunii Europene

Autori:

- *Sorin Biban, Tax Partner, Biriș Goran SPARL*
- *George Boca, Tax Consultant, Biriș Goran SPARL*

BIRIS GORAN
LEGAL + TAX

În data de 8 decembrie, Comisia Europeană a publicat o serie de propuneri cu scopul de a reforma sistemul actual de TVA aplicabil în cadrul statelor membre ale UE:

– Propunere de Directivă privind regulile TVA în era digitală, ce modifică Directiva 2006/112/CE;

- Propunere de Regulament privind informațiile necesare pentru anumite regimuri de TVA, ce modifică Regulamentul (UE) nr. 282/2011;
- Propunere de Regulament privind măsurile de cooperare administrativă necesare în era digitală, ce modifică Regulamentul (UE) nr. 904/2010.

Reformele își propun să soluționeze următoarele aspecte:

- nivelul scăzut al colectării de TVA și al capacității de control – elemente ce sunt cauzate de cadrul legislativ european neadaptat la realitățile digitale ale modelelor de business existente;
- costuri de conformare ridicate și sarcini fiscale excesive în cazul companiilor – accentuate de fenomenul digitalizării tranzacțiilor;

Astfel, propunerile se bazează pe trei piloni ce vor ajuta statele membre să colecteze anual cu până la 18 miliarde de euro mai multe venituri din TVA, ajutând în același timp întreprinderile, inclusiv IMM-urile, să se dezvolte:

1. Raportare digitală în timp aproape real a tranzacțiilor / Facturare electronică

Noile reguli introduc posibilitatea statelor membre de a impune utilizarea facturii electronice, fără a mai fi necesară obținerea unei derogări. De asemenea, declarațiile recapitulative vor fi înlocuite de **raportarea digitală în timp (aproape) real în scopuri de TVA. Aceasta se va efectua prin intermediul facturării electronice** care va oferi statelor membre informații necesare pentru a combate fraudă în domeniul TVA.

De asemenea, această schimbare asigură convergența sistemelor naționale existente la nivelul întregii UE și pregătește cadrul legal pentru statele membre ce doresc să instituie sisteme naționale de raportare digitală pentru comerțul intern în următorii ani.

Precizăm faptul că **România a implementat deja un sistem de facturare electronică** în vederea raportării anumitor tipuri de tranzacții (B2G, bunuri cu risc fiscal ridicat etc.). În acest sens, **sistemul național va trebui să fie actualizat**, ținând cont de cerințele legislației europene în materie.

2. Tratatamentul TVA pentru economia digitală

În temeiul noilor norme, se propune ca **operatorii de platforme digitale ce facilitează serviciile de cazare/închiriere pe termen scurt, respectiv cele privind transportul persoanelor, să devină responsabili pentru colectarea și plata TVA către autoritățile fiscale.**

Împreună cu alte clarificări legislative aduse, aceste măsuri vor asigura o abordare uniformă în toate statele membre și vor contribui la crearea unor condiții de concurență mai echitabile între serviciile de transport, cele de cazare/închiriere pe termen scurt realizate online și cele tradiționale (ex. agenții de turism).

3. Înregistrare în scop de TVA unică la nivelul UE

Pornind de la modelul ghișeului unic pentru TVA deja existent pentru operatorii platformelor online, propunerea le-ar permite societăților, care efectuează vânzări către consumatori dintr-un alt stat membru, **să se înregistreze o singură dată în scopuri de TVA** pentru operațiuni desfășurate pe întreg teritoriul UE.

Astfel, companiile vor putea să își îndeplinească obligațiile în materie de TVA prin intermediul unui portal online unic. Printre măsurile suplimentare de îmbunătățire a colectării TVA se numără **introducerea obligativității ghișeului unic pentru importuri** în cazul anumitor platforme care facilitează vânzările către consumatorii din UE.

Studiu EY: Apetitul pentru tranzacții în domeniul tehnologiei va reveni în 2023, în pofida condițiilor nefavorabile

- Strategia de tranzacții a companiilor din domeniul tehnologiei este în topul oportunităților pentru 2023
- Concentrarea pe plan local: 78% dintre companiile de tehnologie intenționează să-și transforme lanțul de aprovizionare
- Crește presiunea pentru a păstra cele mai bune talente, pe fondul intensificării turbulențelor în piața forței de muncă

Confruntate cu o inflație ridicată, o criză energetică și o scădere a încrederii consumatorilor, companiile de tehnologie au ca mare oportunitate în 2023 să adopte strategii active de fuziuni și achiziții (M&A) – potrivit raportului anual *EY Top 10 oportunități pentru companiile de tehnologie în 2023*. Chiar dacă evaluările sunt pe scădere, apetitul pentru tranzacții este estimat să revină anul viitor. Acest lucru este susținut de un [studiu recent al EY](#), care constată că 72% dintre respondenții din rândul directorilor generali din sectorul tehnologic intenționează să realizeze fuziuni și achiziții în următoarele 12 luni, comparativ cu 59% dintre executivii din alte sectoare.

Iulia Bratu, Partener, Head of Lead Advisory, EY România:
„Tehnologia a fost sectorul nr. 1 pentru fuziunile și

achizițiile din România în 2022, reprezentând aproximativ 20% din numărul total de tranzacții și fiind determinat în principal de tranzacțiile inbound. În plus, tehnologia este sectorul lider în ceea ce privește activitatea de M&A pentru perioada cumulată 2018-2022. În timp ce valorile tranzacțiilor rămân în mare parte nedivulgate, tendința istorică puternică și așteptările că activitatea globală va crește în 2023, nu pot decât să indice o perspectivă pozitivă pentru România”.

Transformarea lanțului de aprovizionare

Îmbunătățirile din lanțul de aprovizionare din ultimii ani au fost zădărnicate de o deteriorare a climatului politic, economic și financiar. Pentru companiile din domeniul tehnologiei, pe locul al treilea în clasamentul priorităților din acest an se află reducerea dependenței de zonele geografice instabile din punct de vedere geopolitic, prin dublarea localizării. Un procent de 78% dintre respondenții din rândul executivilor din domeniul tehnologiei spun că plănuiesc să își decupleze lanțul de aprovizionare – inclusiv *nearshoring* și *reshoring*.

Păstrarea celor mai bune talente

Construirea unei strategii agile privind resursa umană se află pe poziția a noua în clasamentul priorităților organizațiilor din tehnologie. Până acum câteva luni, cea mai mare provocare privind forța de muncă pentru companiile din domeniul tehnologiei era „Marea demisie”. Impulsionați de o reșezare a priorităților de lucru în timpul pandemiei COVID-19, 56% dintre angajații respondenți din acest sector au indicat că se gândeau să își părăsească actualul loc de muncă în căutarea unui salariu mai mare, a unor oferte financiare mai bune și a unor noi oportunități de carieră. În prezent, sectorul nu se confruntă doar cu lipsa de talente pentru a alimenta creșterea pe termen lung, ci și cu înghețarea angajărilor și runde de concedieri, ca răspuns la incertitudinea economică.

Raportarea privind sustenabilitatea și edge computing

Studiul evidențiază, de asemenea, că practicile sustenabile de mediu (poziția a patra în topul priorităților) vor avea un impact asupra sectorului tehnologic în 2023. Acesta va fi mult mai important decât în anii precedenți, pe măsură ce companiile vor fi nevoite să se adapteze pentru a se conforma reglementărilor care vor veni privind dezvoltarea informațiilor în legătură cu emisiile și riscurile legate de schimbările climatice. Nou intrat în topul priorităților, pe poziția a șaptea, este potențialul ca *edge computing* să ajungă la maturitate în următoarele 12 luni, pentru acele companii care sunt dispuse să investească în noi arhitecturi IT.

Lista completă a primelor 10 priorități în tehnologie pentru 2023:

1. Accelerarea executării strategiei de fuziuni și achiziții pentru a consolida profilul de creștere.
2. Experimentarea ecosistemelor de platforme pentru a crea un efect disruptiv în piață.
3. Dublarea eforturilor de localizare, chiar dacă aceasta are un cost.
4. Prioritatea acordată practicilor sustenabile de mediu.
5. Introducerea sistemelor *pay as you go* (plata în funcție de utilizare), pentru a atrage fluxuri suplimentare de venituri.
6. Folosirea analiticilor pentru optimizarea veniturilor.
7. Investiții în *ecosistemul edge*^[1] pentru a îmbunătăți operațiunile și experiențele.
8. *Cyber, cyber, cyber...* asigurare pentru protecția datelor.
9. O strategie de resurse umane agilă, pentru a potrivi resursele cu nevoile companiei.
10. Pregătirea pentru *reforma globală a impozitului minim*^[2].

^[1] Investițiile în *edge computing* în găsirea de soluții pentru gestionarea datelor, chiar acolo unde sunt colectate,

pentru a crește viteza de răspuns la noile nevoi și cereri ale clienților – de exemplu, *Internet of Things*, plăți contactless, manufacturări robotizate, senzori smart în locuințe, vehicule *self-driving*. Aceasta presupune o nouă arhitectură IT, o securitate sporită și o reziliență crescută a sistemelor de operare.

[2] Companiile din tehnologie și digitalizarea economiei au fost în centrul atenției OCDE în eforturile de a defini o nouă legislație definită de contextul actuale – *Base Erosion and Profit Shifting* (BEPS). Noile reguli sunt programate pentru implementare în 2024 și vor implica extinderea substanțială a raportărilor financiare și un efort sporit pe zona de conformitate.

Noul model-cadru al contractului individual de muncă. Principalele modificări

Autori:

- *Elena Ichimescu, Partner, Duncea Ștefănescu & Associates*
- *Florina Voicu, Associate, Duncea Ștefănescu & Associates*

În Monitorul Oficial al României nr. 1180 din 9 decembrie 2022 a fost publicat **Ordinul nr. 2171/2022 pentru aprobarea modelului-cadru al contractului individual de muncă („Ordin nr. 2171/2022”)**.

Potrivit modelului-cadru aprobat prin Ordinul nr. 2171/2022,

contractul individual de muncă trebuie să cuprindă și următoarele elemente obligatorii:

- Durata și condițiile perioadei de probă;
- Prestațiile suplimentare acordate în bani sau în natură de către angajator în cazul în care salariatul nu va desfășura activitatea dintr-un loc de muncă fix, precum și modalitatea de asigurare/decontare a transportului de către angajator în astfel de situații;
- Metoda de plată a salariului;
- Riscurile specifice postului ocupat de către salariat;
- Procedura privind utilizarea semnăturii electronice, semnăturii electronice avansate și semnăturii electronice calificate;
- Dreptul și condițiile privind formarea profesională oferită de angajator;
- Obligația salariatului de a adera la un fond de pensii administrat privat, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat;
- Următoarele drepturi ale angajatorului:
  1. să stabilească atribuțiile de serviciu și norma de muncă pentru fiecare salariat;
  2. să suporte asigurarea medicală privată, contribuțiile suplimentare la pensia facultativă sau la pensia ocupațională a salariatului, în condițiile legii, după caz;
  3. să acorde orice alte drepturi stabilite ca urmare a activității profesionale a salariatului.
- Următoarele obligații ale angajatorului:
  1. să înființeze registrul general de evidență a salariaților și să opereze înregistrările prevăzute de lege;
  2. să elibereze la cererea solicitantului un extras din registrul general de evidență a salariaților, datat și

certificat pentru conformitate.

- Conflictelor în legătură cu încheierea, executarea, modificarea, suspendarea sau încetarea prezentului contract individual de muncă pot fi soluționate atât pe cale amiabilă prin procedura concilierii, cât și de instanța judecătorească competentă, potrivit legii.

Prevederile Ordinului nr. 2171/2022 intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial (i.e. 09.12.2022).

Un nou an aduce noi campioni ai procedurilor amiabile, desemnați de OCDE. Care este poziția României?

Autori:

- ***Monica Todose, Director, PwC România***
- ***Mihail Boian, Avocat Partener, D&B David și Baias***

Se conturează deja o tradiție ca Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) să publice, în fiecare an, un top al celor mai performante țări în materia procedurilor amiabile. Pe 22 noiembrie 2022, OCDE a publicat documentul intitulat **Premiile MAP 2021** care vine în completarea statisticilor anuale privind procedurile amiabile (*Mutual Agreement Procedure – MAP*) pe care organizația le publică cu regularitate.

Statisticile publicate de OCDE sunt rezultatul angajamentelor asumate de statele care au decis să implementeze standardul

minim impus prin Acțiunea 14 „Eficientizarea mecanismelor de soluționare a disputelor” din cadrul planului de măsuri pentru Prevenirea erodării bazei impozabile și transferul profiturilor OCDE.

În acest an, statisticile publicate vizează procedurile amiabile derulate în 2021 în 127 jurisdicții, acoperind, astfel, majoritatea procedurilor amiabile existente la nivel global și cuprinzând atât informații legate de fiecare jurisdicție în parte, cât și informații agregate la nivel global.

În concret, o analiză a datelor publicate pentru 2021 relevă următoarele aspecte:

- Autoritățile competente continuă să se acomodeze cu procedurile amiabile, acest instrument fiind utilizat chiar și în timpul pandemiei în majoritatea jurisdicțiilor. Spre finalul anului 2021 a fost înregistrată o creștere a procedurilor amiabile derulate în baza tratatelor de evitare a dublei impuneri. În plus, chiar dacă multe jurisdicții au revenit parțial la întâlnirile fizice, folosirea continuă a întâlnirilor virtuale a făcut posibilă avansarea cazurilor individuale prin creșterea frecvenței discuțiilor, contribuind astfel la eficientizarea procesului. Astfel, multe jurisdicții continuă să recurgă la această metodă hibridă de soluționare a procedurilor amiabile pentru a crește eficiența acestora.
- În 2021 au fost soluționate mai multe proceduri amiabile față de anul 2020, numărul cazurilor ce implică dublă impunere rezultată din ajustări ale prețurilor de transfer fiind majorat cu 22%, iar cel al altor taxe cu aproape 7%. Creșterea se datorează atât utilizării platformelor virtuale, cât și intensificării colaborării dintre diferite jurisdicții pentru rezolvarea într-o manieră comună a unor probleme identificate pe parcursul soluționării procedurilor amiabile, soluția fiind

aplicată în mai multe cazuri MAP. În plus, jurisdicțiile au remarcat că dezvoltarea profesională a personalului implicat, dar și creșterea experienței acestuia se reflectă acum în capacitatea lor de a soluționa mai multe cazuri, într-un timp mai scurt.

- Numărul de cazuri MAP noi este în descreștere, în anul 2021 fiind deschise cu aproximativ 3% mai puține cazuri comparativ cu 2020. Acest lucru se datorează în mare parte unei scăderi semnificative a numărului procedurilor amiabile începute în zona prețurilor de transfer, în 2021 fiind înregistrate cu 10.5% mai puține cazuri, pe când cazurile din alte domenii au crescut cu 4% față de anul trecut.

Am putea concluziona că interesul contribuabililor pentru acest instrument alternativ de soluționare a disputelor fiscale este în continuare unul semnificativ și acesta devine un mecanism uzual de soluționare a litigiilor fiscale, alături de cele tradiționale. Totuși, în continuare, deși sunt îmbunătățiri remarcabile ale ritmurilor de soluționare în anumite jurisdicții, autoritățile fiscale par să nu țină pasul cu aceste opțiuni ale contribuabililor.

În cazul procedurilor amiabile finalizate în anul 2021, 53% din acestea au fost încheiate printr-un acord amiabil care a rezolvat pe deplin dubla impunere (cu 2% mai mult decât în 2020), iar în 12% din cazuri (mai puțin cu 4% decât în 2020), statele au oferit soluții unilaterale de eliminare a dublei impuneri.

Durata medie de soluționare a cererilor nu s-a îmbunătățit semnificativ în cazurile ce implică prețuri de transfer – 32 de luni în 2021, comparativ cu 35 de luni în 2020 – iar în celelalte cazuri, durata medie chiar a crescut – 21 de luni în 2021, comparativ cu 18.5 luni în 2020.

Am putea concluziona că statele preferă, în continuare, să soluționeze disputele fiscale prin colaborare și negociere și

nu prin emiterea unor soluții unilaterale, importantă din această perspectivă fiind creșterea (chiar dacă nu considerabilă) a numărului de cazuri soluționate printr-un acord amiabil.

Premiile MAP 2021

Există cinci categoriile de jurizare ale progresului, după cum urmează:

1. Durata medie pentru închiderea cazurilor MAP

- În materia prețurilor de transfer, câștigători sunt Spania și Marea Britanie care au înregistrat mai mult de 50 de cazuri închise, cu o durată medie de 19.6, respectiv 20.9 de luni pentru soluționarea procedurilor amiabile;
- În celelalte tipuri de spețe, Irlanda ocupă primul loc în clasament, cu o durată medie de soluționare de 5 luni.

2. „Vârsta” cazurilor – țara cu cele mai puține cazuri primite înainte de 2016, rămase încă în lucru la finalul anului 2021 este Canada, cu un procent de doar 2.05%.

3. Managementul cazurilor:

- În categoria jurisdicțiilor care gestionau peste 100 de cazuri la finalul anului 2021, Irlanda ocupă primul loc, având o rată de închidere a cazurilor de aproximativ 73%.
- În categoria jurisdicțiilor care gestionau între 20 și 100 de cazuri la finalul anului 2021, Noua Zeelandă ocupă primul loc, având o rată de închidere a cazurilor de aproximativ 65%.

4. Cooperare:

- În materia prețurilor de transfer, Franța și SUA sunt

cele două țări între care a existat cea mai eficientă cooperare în 2021, acestea ajungând la un acord amiabil în 63% din cazuri;

- În celelalte materii, primul loc este ocupat de Irlanda și Marea Britanie, acestea ajungând la un acord amiabil în aproape 100% cazuri.

5. Cea mai progresivă jurisdicție – țara ce a înregistrat cea mai mare creștere în numărul cazurilor (atât din prețuri de transfer, cât și alte cazuri) închise prin acord amiabil sau soluție unilaterală în 2021 este Germania, cu o creștere de 144 de cazuri închise față de anul trecut (90 dintre acestea fiind de prețuri de transfer, 54 – alte cazuri).

România. Care este poziția României în statistici?

După cum se poate observa din analiza de mai sus, România nu se află pe niciunul dintre aceste clasamente, țara noastră fiind, în continuare, la început de drum atât în ceea ce privește numărul cazurilor de MAP, cât și expunerea la o cauzistică diversificată. Numărul inspecțiilor fiscale care vizează prețurile de transfer a stagnat în ultimul an, iar aceasta, coroborat cu faptul că România nu are, în continuare, nicio procedură amiabilă soluționată pe fond la acest moment, conform datelor OCDE, a condus cel mai probabil la acest rezultat menționat de statistici. Astfel, statisticile arată că numărul societăților afectate de dublă impunere care recurg la MAP este relativ constant, nefiind înregistrat un trend crescător.

Mai exact, în anul 2021 au fost inițiate doar 16 cazuri de proceduri amiabile ce vizează prețuri de transfer (6 alte spețe), față de 14 cazuri de proceduri amiabile ce vizează prețuri de transfer, (4 alte spețe) în anul 2020. Acest fapt indică că percepția mediului de afaceri cu privire la funcționarea eficientă a acestui instrument nu s-a schimbat în 2021, MAP fiind utilizat la o scară relativ redusă, însă cert este că interesul pentru acest instrument alternativ de

soluționare a disputelor fiscale există, iar acesta are potențial de creștere dacă va fi însoțit de măsuri clare și transparente din partea autorităților române pentru popularizarea acestui mecanism.

În acest context, numărul limitat de proceduri amiabile inițiate în România pare să fie, cel mai probabil, și o consecință a necunoașterii, în rândul contribuabililor, a modului de funcționare a acestui mecanism de evitare a dublei impunerii, respectiv a avantajelor și dezavantajelor pe care le presupune, în contextul în care și vizibilitatea asupra acestui instrument, la nivelul autorităților fiscale, continuă să fie una relativ scăzută.

Conform statisticilor, principalii parteneri ai României în procedurile amiabile sunt Spania, Germania, Austria, Italia și Olanda, Spania aflându-se pe locul 1 în topul țărilor cu cea mai mică durată medie de soluționare a cazurilor, Germania pe locul 3, iar Olanda ocupă locul 5.

După cum anticipam, în ceea ce privește soluționarea procedurilor amiabile în anul 2021, menționăm că în România au fost închise 9 cazuri de prețuri de transfer și 2 alte cazuri. Totodată, nicio procedură amiabilă nu a fost soluționată prin ajungerea la un acord între cele două autorități fiscale în sensul eliminării în totalitate a dublei impunerii, cazurile fiind închise fie prin acordarea de soluții unilaterale, fie prin retragerea cererii de către contribuabil.

Concluzii

Statisticile OCDE 2021 relevă existența unui real interes din partea statelor membre OCDE de promovare și utilizare a procedurilor amiabile ca instrument alternativ pentru soluționarea disputelor fiscale, numărul disputelor transfrontaliere fiind în continuare creștere.

Totuși, similar cu practica autorităților fiscale române din 2020, această tendință nu se regăsește încă în România care,

dincolo de numărul redus de cazuri soluționate, nu a adoptat, până la această dată, reglementări secundare care să detalieze în concret pașii și termenele în care se desfășoară procedura amiabilă, finalitatea și modalitatea de implementare a unei soluții unilaterale sau a unui acord între state. În egală măsură, deși Convenția de arbitraj este în vigoare și aplicabilă de la momentul aderării la România la Uniunea Europeană, până la această dată nu există un cadru legal secundar care să clarifice modalitatea de derulare efectivă a procedurii de arbitraj.

Trebuie spus însă că, în ultimele luni ale lui 2022, s-a înregistrat o creștere a controalelor fiscale în materia prețurilor de transfer, (inclusiv din zona antifraudei fiscale) astfel încât ne așteptăm ca, în 2023, să fie dispuse ajustări de prețuri de transfer care să genereze mai multe situații de dublă impunere la nivel de grupuri de societăți și, deci, care să conducă la o creștere a cererilor de inițiere a unor proceduri amiabile.

În aceste condiții, față de tendințele globale mai sus descrise, față de intensificarea inspecțiilor fiscale în special în materia prețurilor de transfer și față de avantajele clare pe care acest mecanism de evitare a dublei impuneri l-ar aduce contribuabililor români (mai ales în rândul companiilor europene afectate de dublă impunere), apreciem că este absolut necesară accelerarea proceselor de recalibrare legislativă a instituției procedurii amiabile, dar și creșterea dinamicii de colaborare și interacțiune a autorităților române cu contribuabilii implicați, precum și cu autoritățile competente din alte state.

O astfel de abordare va genera și o creștere a numărului de cereri soluționate prin eliminarea dublei impuneri printr-un acord amiabil între state sau prin soluții unilaterale și va ridica acest instrument la statutul de veritabilă alternativă de soluționare a disputelor fiscale de care acestea se bucură la nivelul celorlalte țări din Uniunea Europeană.

Febra Schengen. Aderarea României, între plus și minus

Autor: Alex Milcev, Partener, liderul departamentului de Asistență fiscală și juridică, EY România

Mai devreme sau mai târziu, se va întâmpla ceea ce România își dorește de cel puțin 15 ani și se pare că acum este cel mai aproape de momentul aderării la Spațiul Schengen, întrucât chiar acum se discută despre aderarea a trei țări membre UE: România, Croația și Bulgaria.

Este posibil ca, de data aceasta, cererea de aderare a țării noastre să fie aprobată, deși Austria, prin ministrul său de Interne, încă se opune acestui demers. Cert este că acum pare că sunt întrunite condițiile pentru un vot favorabil, iar dacă Austria își va schimba poziția (este nevoie de acordul unanim al tuturor țărilor membre), România ar putea deveni parte a acestui acord.

Pe scurt, Schengen este o zonă de circulație liberă în Europa, care permite cetățenilor din țările europene agreeate – Acordul a fost semnat în anul 1985, în localitatea Schengen (Luxemburg), de unde și numele acestuia – să circule liber pe teritoriul și între aceste țări. Nu dispar total controalele la frontieră, dar sunt realizate pe baza unor criterii bine definite, ceea ce înseamnă fluidizarea traficului în vămi, atât pentru persoane fizice, cât și pentru companii. Normele după care sunt realizate controalele sunt cuprinse în Codul frontierelor Schengen.

Dacă România va fi acceptată în spațiul Schengen, este evident că aceste norme vor trebui aduse în legislația națională, adoptate și implementate intern. Ceea ce vede toată lumea și,

prin urmare, este și subiectul dezbaterilor naționale din aceste zile, sunt avantajele, evidente, pe care le vom avea ca stat membru al acestui spațiu. Este vorba, înainte de toate, despre fluidizarea și rapiditatea trecerii frontierelor, pentru că se reduc mult timpul și birocrația aferentă verificărilor documentelor în vamă. Cu noile norme, accesul românilor, dar și al mărfurilor care pleacă ori tranzitează România, va fi mult mai ușor. Ceea ce va fi un avantaj major, contribuind inclusiv sau mai ales la accelerarea schimburilor comerciale. Partea despre care se vorbește mai puțin în aceste zile, poate chiar mai importantă vizavi de avantajele aderării, se referă la consecințele pe piața internă a forței de muncă. Dacă au fost acordate permisele de muncă aprobate la sfârșitul anului trecut, în România s-ar putea să lucreze circa 100.000 de cetățeni străini, din afara UE. În cazul aderării, este probabil că o bună parte dintre aceștia ar putea alege să emigreze în alte state europene, astfel că România s-ar putea confrunța, în scurt timp, cu o nouă criză pe piața forței de muncă, abia ameliorată, odată cu valul de muncitori asiatici care lucrează acum în domenii deficitare, precum agricultură, construcții, horeca.

Pe de altă parte, am putea asista chiar la înăspriri ale regimului de muncă pentru străinii din afara UE – permise de muncă și de ședere, de exemplu – dat fiind că, la o eventuală acceptare a României în Spațiul Schengen, acestea vor fi aspecte reglementate pentru tot spațiul Schengen, la care România va trebui să se alinieze. Astfel că, vor urma inerente schimbări și pe acest palier, asupra cărora autoritățile române încă nu au făcut vreun anunț.

Este cert însă că vom avea de-a face cu un aspect mai puțin bun pentru piața forței de muncă locală, întrucât străinii vor avea posibilitatea să plece în țările europene dezvoltate, unde pot găsi condiții mai bune, și materiale, și financiare. Deficitul accentuat al forței de muncă se va traduce inevitabil în creșteri salariale care, la rândul lor, vor pune

presiune pe costul bunurilor și serviciilor în piață și, deci, vor genera un impuls inflaționist peste cel pe care îl avem deja.

Chiar dacă, în cazul aderării nu vom asista la o plecare în masă imediată, este clar că România se va confrunta cu acest fenomen și este obligatoriu ca autoritățile române să găsească rapid soluții de menținere a forței de muncă existente în țară și de aducere a unei forțe de muncă suplimentare. Să nu uităm că, de exemplu, planurile de investiții ale PNRR se bazează pe premisa disponibilității unei mase semnificative de muncitori în țară, care poate să ducă la bun sfârșit toate proiectele asumate până în 2026 (altfel, riscăm să rămânem și fără bani și fără investiții).

În loc de concluzie, am putea spune că aderarea la Spațiul Schengen vine pentru România și cu plus și cu minus. Cheia ar fi să găsim soluțiile prin care să profităm la maximum, economic și social, de avantaje și să reducem prin măsuri rapide și eficiente efectele negative inerente acestui pas.

Stimularea mediului de afaceri: noi dispoziții legale și simplificare proceduri

Autori:

- ***Cosmin Ștefănescu, Managing Partner, Duncea, Ștefănescu & Associates***
- ***Alexandra Vlad, Associate, Duncea, Ștefănescu &***

Associates

În Monitorul Oficial al României nr. 1023 din 20 octombrie 2022 a fost publicată **O.U.G. nr. 140/2022 privind licența industrială unică („O.U.G. nr. 140/2022”)**.

Pe scurt, O.U.G. nr. 140/2022 reglementează aspecte precum:

▪ Se înființează următoarele:

1. Oficiul pentru Licență Industrială („**Oficiul**”) – care acordă, modifică, reînnoiește, suspendă sau retrage licența industrială unică;
2. Punctul de contact unic electronic pentru licențe industriale („**PCUEL**”), ca sistem informatic de utilitate publică, administrat de Oficiu.

! PCUEL devine funcțional cel mai târziu până la data de 31.12.2023.

- În funcție de nivelul de risc pe care îl presupune activitatea industrială pentru sănătatea populației, impactul asupra mediului, siguranța la locul de muncă și consumul de energie, vor exista trei clase de licențe industriale unice:
  - i.* pentru activitate industrială cu risc ridicat;
  - ii.* pentru activitatea industrială cu un nivel mediu de risc și
  - iii.* pentru activități industriale cu risc scăzut.
- Durata de valabilitate a licenței industriale unice se stabilește în funcție de încadrarea activităților industriale în categoriile de risc.

! Durata minimă de valabilitate a unei licențe industriale unice este de **un an**.

- **0 persoană juridică străină din afara Uniunii Europene sau Spațiului Economic European poate solicita acordarea**

de licență industrială unică numai dacă a înființat în România o societate sau o sucursală, conform prevederilor Legii societăților nr. 31/1990, pentru întreaga durată de valabilitate a licenței industriale unice necesară desfășurării activităților sale.

- **Cererea solicitantului de licență industrială unică este soluționată în cel mai scurt termen de autoritățile competente, dar nu mai mult de 180 de zile de la data la care a fost considerată valabil depusă.**
- **Reînnoirea licenței industriale unice este necesară doar dacă:**
  - i.* s-au schimbat condițiile luate în considerare la acordarea licenței industriale unice inițiale;
  - ii.* au intervenit modificări ale prevederilor legale incidente;
  - iii.* perioada de valabilitate a licenței industriale unice a expirat.
- **În situațiile în care este necesară reînnoirea licenței industriale unice, titularul poate folosi licența industrială unică deținută până la data acordării noii licențe.**

! Titularul nu poate deține simultan cele două licențe unice industriale pentru aceeași activitate și locație.

- **Licența industrială unică poate fi retrasă de către Oficiul pentru Licență Industrială dacă:**
  - i.* titularul a intrat în faliment;
  - ii.* titularul nu mai îndeplinește condițiile pentru care i-a fost acordată licența industrială unică.
- **Controalele duble sunt eliminate** – este interzisă impunerea unor condiții de acordare a licenței industriale unice prin care se dublează cerințele și controalele echivalente sau comparabile ca scop, la care solicitantul licenței industriale a fost supus deja în România.

! Prevederile O.U.G. nr. 140/2022 care reglementează acordarea, modificarea, reînnoirea, suspendarea sau retragerea licenței industriale unice intră în vigoare la data intrării în funcțiune a PCUEL (i.e. cel mai târziu până la data de 31.12.2023).

Studiu EY: Furnizorii riscă să fie depășiți de situație, pe măsură ce energia devine o prioritate personală pentru consumatori

- 71% dintre consumatori sunt mai interesați de reducerea costurilor și a consumului de energie, decât în urmă cu un an – consumatorul pasiv de energie a dispărut
- Încrederea în furnizorii de energie este zdruncinată – doar 40% dintre consumatori cred că furnizorul lor de energie va crea valoare pentru ei și pentru comunitatea lor în viitor
- Transformarea experienței clienților este acum un imperativ pentru supraviețuirea furnizorilor de energie

Energia este în prezent o prioritate pentru consumatori, întrucât are un impact din ce în ce mai mare asupra stilului lor de viață și a bugetului personal. Acest lucru reiese din raportul EY „[Energy transition consumer insights](#)”, care a intervievat 70.000 de consumatori de energie rezidențială, de pe 18 piețe, timp de doi ani. Cercetarea arată că 71% dintre consumatori sunt mai interesați în prezent de reducerea

costurilor și a consumului de energie decât în urmă cu un an, iar 65% dintre aceștia au declarat că interesul lor pentru monitorizarea consumului de energie, reducerea impactului asupra mediului (61%) și achiziționarea de noi produse și servicii energetice (50%) a crescut în ultimul an.

Perspectivile din acest an arată că o masă critică de consumatori s-a alăturat acum categoriei „omnisumatorilor”. Aproape jumătate dintre consumatori (42%) declară că ar prefera mai mulți furnizori de soluții energetice în locul unuia singur și peste 25% dintre ei s-ar adresa unei companii precum un retailer online, un furnizor de energie solară sau un retailer care oferă îmbunătățiri pentru locuință în locul furnizorului lor de energie, atunci când vine vorba de soluții. Între timp, majoritatea consumatorilor au investit deja sau intenționează să investească în produse care să le schimbe stilul de viață din punct de vedere energetic: 82% în electrocasnice eficiente din punct de vedere energetic, 67% în ferestre, uși și izolații eficiente din punct de vedere energetic, 60% într-un termostat inteligent și 59% într-un vehicul electric.

Mihai Drăghici, Director, Consultanță, EY România: „Amplizarea și ritmul tranziției energetice se accelerează. EY a demarat un proiect global de cercetare multianual și a identificat apariția «omnisumatorului» de energie, care participă la un ecosistem energetic dinamic într-o multitudine de locuri, soluții și furnizori”.

Încrederea este zdruncinată, dar angajamentul pentru sustenabilitate rezistă

În toate aspectele experienței lor energetice, încrederea consumatorilor a fost profund zdruncinată, creând potențiale bariere în calea tranziției energetice. Doar 40% dintre aceștia sunt încrezători că furnizorul lor de energie va crea valoare pentru ei și pentru comunitatea lor în viitor și tot mai puțini (35%) sunt încrezători că vor avea acces la

energia furnizată de către aceștia în următorii trei ani.

În schimb, angajamentul consumatorilor față de sustenabilitate este solid, mai mult de o treime (39%) fiind dispuși să plătească în plus pentru produse și servicii sustenabile – în creștere de la 36% anul trecut. Cu toate acestea, doar jumătate (51%) dintre consumatori sunt conștienți de acțiunile și investițiile pe care le pot face pentru a fi mai sustenabili. Și mai puțin de o treime dintre ei înțeleg bine termeni precum „energie regenerabilă”, „sustenabilitate”, „neutru din punctul de vedere al emisiilor de dioxid de carbon” și „net zero” – acest lucru rămâne neschimbat față de sondajul de anul trecut, în ciuda atenției acordate de mass-media crizei energetice și schimbărilor climatice.

Experiența în domeniul energiei nu este în pas cu transformarea nevoilor și așteptărilor consumatorilor

Aproape toți consumatorii fac modificări în stilul lor de viață pentru a reduce consumul de energie, a economisi bani, timp și a proteja mediul. Cu toate acestea, experiența energetică de astăzi nu este în pas cu viteza și amploarea transformării nevoilor și așteptărilor consumatorilor. Aproape trei sferturi (72%) dintre consumatori nu sunt mulțumiți sau sunt doar parțial mulțumiți de performanța furnizorului lor de energie, atunci când vine vorba de noile experiențe în materie de produse și servicii energetice.

Cu toate acestea, există oportunități pentru acei furnizori de energie care găsesc modalități de a se implica și de a inspira schimbarea. 81% dintre consumatori au spus că doresc ca furnizorii lor de energie să le ofere sprijin și consiliere cu privire la noile produse și servicii energetice și că încă se adresează în primul rând furnizorilor, atunci când achiziționează noi soluții energetice. În mod similar, aproape trei sferturi (73%) sunt interesați să experimenteze o formulă în care produsele și serviciile din energie să le fie accesibile într-un fel de metavers.

EY consideră că furnizorii de energie pot profita acum de impulsul dat de către consumatori și pot arăta calea de urmat prin intermediul a șase imperative strategice care reinventează experiența energetică, construiesc o fundație pentru ziua de mâine și angajează și inspiră consumatorii. Mai multe detalii în acest sens se găsesc în [raport](#).